

Platteland tegen de Randstadregering

Posted on 13 juli 2022 by Syp Wynia

Op verzoek van hoofdredacteur Roland Tichy van het Duitse online magazine (en maandblad) Tichys Einblick schreef ik een analyse van de 'boerenopstand' tegen het stikstofbeleid van het kabinet-Rutte. Dat voor Duitsers geschreven artikel verschijnt hier nu ook het Nederlands.

Op de avond van 5 juli werden er Heerenveen door de politie pistoolschoten gelost op boeren, die demonstreerden tegen het stikstofbeleid van de regering-Rutte. Het was het voorlopige dieptepunt in een reeks confrontaties tussen demonstrerende boeren en de Nederlandse regering.

De afgelopen weken blokkeerden boeren al snelwegen en distributiecentra en ze demonstreerden ook bij het woonhuis van de verantwoordelijke minister. Voor verdere escalatie wordt gevreesd. De leider van een van de coalitiepartijen zei te vrezen voor een 'burgeroorlog', zij het 'op een beschaafde manier'. Dat laatste bleek niet meer zo zeker.

Tienduizenden Nederlandse boeren vrezen hun boerderij op te moeten geven, omdat ze volgens de overheid voor teveel stikstof in nabijgelegen natuurgebieden zorgen. Er zijn in het kleine Nederland – het dichtstbevolkte land van het Europese continent – zowel relatief veel boeren als veel, vaak piepkleine natuurgebieden. Die talrijke kleine natuurgebieden zijn door de Nederlandse overheid bovendien vastgelegd in Europese wetgeving.

Hoewel de Nederlandse boeren al veel minder stikstof uitstoten dan dertig jaar geleden, is dat volgens de Nederlandse bestuursrechter niet genoeg om aan Europese regels te voldoen. De regering-Rutte wenst echter zowel vast te houden aan de talrijke (kleine) natuurgebieden als aan de eigen interpretatie van de Europese regels. De roep uit de samenleving aan premier Mark Rutte om in Brussel de voor Nederland zeer belemmerende regels voor natuur en stikstof te heronderhandelen wordt door Rutte genegeerd.

De woede en de wanhoop van de boeren lijkt echter meer kanten te hebben: de regering in Den Haag wordt verweten geen oog te hebben voor het platteland, de plattelandscultuur en tradities, in tegenstelling tot de leefwereld van steden als Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.

De Randstad weegt altijd zwaarder

Die boosheid wordt versterkt, omdat in de regio's in Nederland het idee bestaat, dat vooral de politieke wensen van 'de Randstad' doorwegen in het regeringsbeleid. Ondertussen moet het platteland wel opdraaien voor de gevolgen, zoals windmolenparken en zonneweiden voor het klimaatbeleid. Boeren moeten inschikken voor het natuurbeleid. De grote opvangcentra voor asielzoekers bevinden zich ook in de regio. Dat beeld wordt nog versterkt door het lot van tienduizenden inwoners van de provincie Groningen, die getroffen werden door aardbevingen als gevolg van grootscheepse aardgaswinning maar lang moeten wachten op herstel van hun huizen.

In de regeringscentra en de omroepen werd ondertussen besloten om populaire tradities als Zwarte Piet – gewoontegetrouw de knecht van Sinterklaas – zijnde 'racistisch' af te schaffen. Zoals ook het in Nederland populaire vuurwerk op Oudejaarsavond evenals de paasvuren – in de oostelijke regio's – aan banden worden gelegd.

Illustratief is, dat vlakbij Heerenveen – waar de politie deze week op demonstrerende boeren schoot – vijf jaar geleden eveneens boeren en hun sympathisanten de snelweg blokkeerden, toen om te voorkomen dat twee bussen met actievoerders uit Amsterdam konden doorreizen naar Dokkum, waar de op de nationale televisie uitgezonden intocht van Sinterklaas (met Zwarte Piet) dat jaar plaatsvond. Uiteindelijk werden de 'blokkeerfriezen' veroordeeld tot taakstraffen. Dat van Zwarte Piet wordt beweerd dat die een racistische figuur zou zijn leidt tot veel ergernis in Nederland.

De boeren hadden traditioneel veel invloed in Nederland, onder meer via de christendemocratische partij CDA, die lang de grootste van het land was. Maar die dagen zijn voorbij. Steeds vaak grijpen boeren naar het inzetten van hun tractoren als intimiderend demonstratiemiddel.

De christendemocraten van het CDA zijn gemarginaliseerd en de VVD van Mark Rutte – premier sinds 2010 – lijkt zich meer te vereenzelvigen met progressieve, urbane ideeën over 'duurzaamheid' en 'diversiteit', die eerder vooral als linkse thema's werden gezien.

Doelwit D66

Een sleutelrol wordt vervuld door de links-liberale partij D66, een partij van overwegend hoogopgeleide, grootstedelijke progressieven, die het electoraat deelt met de groenen en sociaaldemocraten. D66 steunt al tien jaar de coalities van Mark Rutte en heeft zich zo een machtspositie verworven.

In het jongste regeerakkoord van een half jaar geleden is die machtspositie van D66 meer dan ooit zichtbaar geworden. Nederland moet van D66-leider Sigrid Kaag – tevens minister van Financiën en vicepremier – 'koploper' worden op klimaatgebied. Haar secondant, klimaatminister Rob Jetten, stelde dat Nederland als 'Berlijn aan de Rijn' diende te worden: één grote stad, vol bouwkransen en omringd door windmolens. D66 eiste ook halvering van de Nederlandse veestapel. Die eis is in grote lijnen gehonoreerd in het regeerakkoord van het vierde kabinet-Rutte.

De stadspartij D66 is het belangrijkste doelwit van boze boeren en andere bewoners van de regio, maar de woede richt zich sinds enkele weken ook op de liberale regeringspartij van premier Rutte en de eveneens regerende christendemocraten.

VVD mort tegen Rutte

Een meerderheid van Rutte's eigen partijcongres keerde zich tegen Rutte's stikstofpolitiek: de ernstigste confrontatie met zijn achterban in veertien jaar. De leider van de christendemocraten, minister van Buitenlandse Zaken Wopke Hoekstra, werd ook hard aangevallen door zijn eigen achterban. De politieke toekomst van zowel Hoekstra zelf als die van zijn partij is hoogst ongewis.

De winnaar van de 'beschaafde burgeroorlog' – waar dus wel degelijk bij geschoten werd – is dus tot dusver vooral een nieuwe plattelandspartij, de BoerBurgerBeweging, die zich tot tolk van het plattelandsvet heeft gemaakt. De leidster, Caroline van der Plas, zit nu nog in haar eentje in het parlement maar haar partij zou wellicht een van de grootste van het land kunnen worden.

Er waren in Nederland al eerder kloven zichtbaar tussen hoog- en laag opgeleid, tussen behoudend en progressief, tussen grootstad en platteland. Hoewel minstens de helft van de bevolking zichzelf als 'rechts' ziet, is de regeringskoers vaak veel linkser, getoonzet in de grote steden.

Het heeft er alle schijn van dat die *misfit* zich nu aan het wreken is. Op de achtergrond speelt de aanhoudende immigratie een rol, zowel door arbeids- als asielmigratie. Boeren verwijten de regering dat zij onder valse voorwendselen – 'stikstof', 'natuur' – plaats moeten maken voor asielzoekerscentra en nieuwe stadswijken.

De Nederlandse boeren behoren weliswaar tot de productiefste – maar ook de meest diervriendelijke – ter wereld, maar zijn relatief klein in getal. Hoewel er veel ergernis is over het met tractoren – 'boerentanks' – blokkeren van snelwegen, overheerst onder de bevolking toch de sympathie.

Uit de verdediging

Dat leidt tot grote spanning in de coalitie van premier Rutte. Veel van zijn eigen partijleden vinden dat hij teveel heeft weggegeven aan de 'elitaire linksen' van D66. Er is openlijke opstand binnen het CDA. Mogelijk leidt de 'burgeroorlog' van boeren en hun sympathisanten tegen de ruimtelijke en ideologische opdringerigheid van de groenen, de linksen, de linksliberalen en andere stadspartijen met woke-reflexen tot

nieuwe politieke en maatschappelijke verhoudingen in Nederland. De traditie en de regio zijn in ieder geval uit de verdediging gekropen. De gevolgen zijn weliswaar ongewis, maar kunnen groot zijn.

De drie boeren - waaronder een jongen van 16 - die in Heerenveen werden gearresteerd na de pistoolschoten van de politie werden na een dag vrijgelaten. Er wordt hen niets te laste gelegd. Er wordt nu een onderzoek ingesteld naar het politiegeweld tégen de boeren.

De **Duitstalige versie** van bovenstaand artikel staat [hier](#).

*We vallen u er zo weinig mogelijk mee lastig. Maar het is natuurlijk wel waar: **Wynia's Week wordt mogelijk gemaakt door de donateurs**. Mogen we u noteren? Doneren kan [HIER](#). Hartelijk dank!*